

MĂZĂRENI

Dintre cei înregistrați – în 20 iunie 1992 – au mai fost deportați la Măzăreni **GHEORGHITA** și **PETRE LUGOJ, GRIGORE POPESCU** (cu părinții și sora) din **Cujmir-Aurora**, **STANCA** și **GHEORGHE BARBU** (cu copiii și părinții) din **Izimșa, com. Obârșia de Câmpie**. Din mărturia lui **Gheorghe Barbu** reiese că la Măzăreni ar fi fost deportate 527 de familii (circa 1.274 de persoane).

Caxi Hristu: Ajungând acolo ne-a pus în lotu de mazăre, de-aia îi spune Măzăreni, c-au fost zeci de hectare mazăre și cu mazăre au fost acoperite casele, văiugă a făcut-o din pământ de-acolo, cu apă, cu văiugă, li s-a dat câte o ușă și câțiva câpriori, camera în formă de bordei și sus mazăre. Și avem fotografia casei.

Urleasca e localitatea veche, iar Măzăreni era localitatea nouă. Și era încadrat între Traian-Sat și gospodăria Urleasca (cf. infra).

*„Foaie verde mărăcine, / eu plec satule din tine. /
La dușmani le pare bine. / Numai mie-mi pare rău,
/ că plec din sătucul meu.*

(Fragment pe care și-l amintește Angela Puicea, dintr-un cântec ce ce circula „din mână-n mână în Bărăgan și în care era povestită toată povestea”).

ANGELA PUICEA, născută **MITRICĂ** în 29 noiembrie 1933 în **Vânători**, Mehedinți. Deportată cu părinții, **SEVASTIȚA** și **CONSTANTIN MITRICĂ**, din **Vânători** (Mehedinți) la **Măzăreni**. Prin căsătoria cu **VIRGIL PUICEA** se mută la **Olaru**. Înregistrată în 21 iunie 1992 la **Turnu-Severin**.

Mă numesc Puicea Angela, m-am născut în comuna Vânători, județul Mehedinți. Numele de fată a fost Mitrică. Mai am un frate, un frate mai mare. El nu a fost în Bărăgan, pentru că el tocmai absolvise liceul la Pădurea Verde – Timișoara și a scăpat, săracu, de aceste necazuri. Da, numai eu am fost cu părinții. Aveam 17 ani și jumătate. Părinții erau țărani, da, clasați chiaburi, pentru că atunci așa se proceda; toți oamenii înstăriți, toți oamenii gospodari, buni gospodari, erau contara partidului, contra colectivizării, contra raionării.

Adică țara se împărțise în raioane și considerau ei că noi chiaburii ne-am opus și la raionare... A, tot felul de motive: că suntem oamenii lui Tito, pentru că pe vremea aceea Tito era considerat călăul, era prin toate parcurile caricatura lui cu barda, cu securea, așa. Și noi, fiind aproape de graniță, chipurile, aveam legături cu ei, deși de la Vânători la graniță mai este încă.

În noaptea de 18 înspre 19, eu cu mama mea donneam în casă. Tata, săracu, dormea în pățul, în șopru, într-o fânărie, pentru că a fost o gazdă a fratelui meu, de aicea din Severin, care era membru de partid, cu câteva luni înainte l-a întrebat cum este clasat în sat. I-a sus: „chiabur”. Asta a fost cu câțiva ani înainte, da persecuții, nu ne mai dădea voie să luăm oameni cu ziua la muncile agricole. Nu mai aveam băiat în curte să ne ajute la creșterea animalelor. În sfârșit, persecutați: cote, supracote. Vaca o vânduse taică-miu, dar eram totuși obligați să predăm cantitatea de 3.000 de litri de lapte sau dacă nu, nu știu câte sute de kg de unt. Pentru că nu-și achitase aceste cote, i s-a intentat un proces de sabotaj. Urma să fie arestat. Și tot felul de persecuții din astea.

Da. Și asta i-a spus, zice: „Ar fi bine ca, uite, îți spui un mare secret, să nu mai dormi în casă, pentru că o să se facă niște arestări. Să fii vigilent!” Și atunci dormea, săracu, vă spusei, când în fânărie, când în pățul, când sub șopru. Și noaptea, atunci, după miezul nopții, nu mai rețin exact cam cât a fost ora, ne-am trezit cu bătăi în poartă așa, bătăi puternice, așa. Ne-am speriat, bineînțeles, pentru că așteptam să se întâmple ceva, dar nu ne-am fi gândit nici pe departe că o să fim luați cu toată familia și toată gospodăria să se risipească.

Mama mea atunci a deschis fereastra, a întrebat cine e și a spus: „Este miliția, deschide poarta sau spune bărbatului tău să iasă la poartă să-i comunicăm ceva!” Mama mea a spus: „Soțul meu nu este acasă, e plecat în stație”. Era un autobuz pe atunci, care circula la Plenița, fiindcă raionul Plenița, acolo era reședința, la Plenița, și urma să meargă la Arad, cu niște probleme, aveam și cazan de fabricat țuică și trebuia să rezolve niște probleme. Și a zis: „Nu minți! Că nu pleacă nici un autobuz din stație. Spune-i să iasă afară!” A zis: „Da nu este acasă.” „- Bine, atunci vino tu să-ți comunicăm ceva.” „- Da de ce să ies la poartă la ora asta? Spuneți-mi ce aveți de spus.” Atunci un milițian a sărit peste poartă, a deschis porțile, s-a apropiat de casă și maică-mea tot n-a descuiat ușa și pe fereastră i-a spus: „În câteva ore să vă strângeți ce credeți din gospodărie, mâncare, îmbrăcăminte, pentru că veți pleca într-o direcție necunoscută. Să fiți atenți, nu cumva să încercați să fugiți, pentru că aici rămâne o sentinelă care este înarmat și are dreptul să tragă în voi!”

Vă dați seama cât ne-am speriat, cât am plâns! Taică-meu, când a auzit bătăile alea în poartă, a fugit. În spatele curții noastre era grădină, plantată cu salcâmi, și prin grădina aia s-a strecurat, a traversat șoseaua, nici nu mai știu pe unde o fi ajuns. A stat cât a stat pe-acolo, după-aia s-a gândit că trebuie să se apropie de casă, să vadă care-i situația. Când a venit la poartă, nu i s-a mai dat voie să intre în curte. Soldatul care era la poartă l-a somat. A venit soldatul de la miliție și a spus: „Dați-i voie să intre în curte, pentru că este proprietarul casei.”

Noi am început să împachetăm. Ce bruma să împachetăm? Soldatu care era acolo ne-a spus că la gară s-ar putea să nu ne dea voie decât la 50 de kg de persoană. Ce să iei în 50 de kg dintr-o gospodărie? Maică-mea a zis: Nu. Eu iau mai mult, dacă o fi să-mi confiște, o să-mi confiște acolo, dacă nu... Eu nu pot să plec, să mor de foame. Ți a început să pună grâu, porumb, făină în saci. Între timp, o mătușă s-a strecurat săraca prin grădină, a venit, ne-a tăiat câteva păsări și le-a prăjit. Da, c-au fost oameni, care pur și simplu mureau de foame. A trebuit să lucreze imediat ce-am ajuns acolo, că altfel n-aveau din ce trăi. Și după asta, pe la orele 2-3 au venit, au mai adus încă un car. Deci am pus într-un car al nostru cu bagaju, am mai adus încă un car, din sat rechiziționat și ne-au scos afară din curte niște membri de partid de-acolo din sat. Îi mai știu, da toti au murit. Nu mai e nici unul, absolut nici unul. Erau țărani, țărari și unu ne era nepot, altu fin. „Haideți, haideți cât mai repede, plecați, că vă prinde noaptea. Haide ce mai așteptați?” Ei, și partea cea mai dureroasă a fost că la

marginea satului maică-mea s-a urcat în caru ăla care venise din sat cu o parte din bagaje. Eu cu taică-meu în caru nostru. La marginea satului au venit niște mașini de la IRTA și i-a încărcat bagajul și al dânzei și al mai multor familii, da oricum, în mașină a și mers așa până la Maglavid. Bineînțeles că noi cu caru am mers mai încet, dânsa a ajuns înainte. Când am ajuns acolo, dimineța, nu vă spun ce era. Erau mii de oameni: femei gravide, copii, bătrâni, animale, în sfârșit, era dezastru. N-a fost chip să o mai întâlnim pe maică-mea. Am căutat-o în zadar. Și-atunci miliția era cu sutele, eram înconjurați de miliție, nu cumva să fugă cineva. Încet, încet, ne-au îndreptat spre rampa de îmbarcare, ne-au îmbarcat într-un vagon cu acoperișu spart. Pe maică-mea n-am reușit s-o găsim. Era o garnitură de tren de peste 200 de vagoane, trase de mai multe locomotive.

N-am putut s-o mai găsim spre disperarea noastră. Și, pe seară, trenul s-a pus în mișcare. Unde, nimeni nu ne spunea. O să vedeți voi când o să ajungeți acolo. Ca să nu mai spun cum eram tratați, ca niște răufăcători așa, n-aveau nici pic de respect că eram și noi oameni: împinși de la spate, ca și animalele eram. Pe drum s-a pus o ploaie nu mai mi-amintesc cam pe unde ajunsesem, dar știu că ne-a făcut ciuciulete și tot bagaju. Da din toată gospodăria, nu vă spun, că n-am luat decât păsări și decât 4 găini, o curcă și o purcică, din nu știu câți porci (aveam acolo 10-12 porci). Cineva ne-a făcut o cușculiță și ne-a pus și-o purcică acolo. Da, și erau și boii și purcelul și găinile, noi acolo și bruma de lucruri ce mai luasem acolo, țoale ude, toate leoarcă. Vă dati seama cum eram. Ori de câte ori se oprea trenu începeam să alerg, să întreb, prin toate vagoanele, s-o caut pe mama și n-am reușit, până dincolo de București. Abia atunci am găsit-o. Pentru că au fost familii care nici când au ajuns la destinație, nici atunci n-au reușit să se întâlnească și după câte trei săptămîni, o lună de zile abia, au intrat în legătură și atunci a venit soția la soț sau invers.

Călătoria a fost, cum să vă spun, de groază, pentru că veneau tot felul de zvonuri: ba că ne duc în Rusia, ba că la graniță o să ne e omoare, așa... Și până în sfârșit, după 3 zile, am ajuns în gară la Urleasca. Acolo s-a oprit trenul, a început debarcarea, nu vă spun, miliție era pe la Brăila, zeci și sute de persoane și armată. Mai întâi am trecut pe la punctul dispensar sau ce era, adică o cameră improvizată acolo în gară, unde ni s-a făcut dezinfecția, nu cumva să avem păduchi. V-am spus, tot timpul am fost cu miliția așa, ne aruncau cu praf de e DTT în păr, pe corp, ba ne mai dădeau și pachetul, da, cu DTT. Da. Și-apoi s-au pus carele în mișcare, că deja ne-asteptau carele din satele vechi acolo, care, mașini, tractoare cu remorci, mă rog. Și am mers așa de-a lungul liniei ferate, până la un moment dat am văzut acolo un drapel roșu înfipt într-o magazie, un fel de cooperativă de consum, acolo. Flutura steagul, era pe seară, în rest era câmpie întinsă, cultivată numai cu mazăre. De aici și numele de Măzăreni. Era o câmpie, câmpie între cele 2 sate, Urleasca și Traian-Sat. Acolo erau deja trasate platourile pentru fiecare familie, de 2.500 de metri. Erau țăruii bătuți și cineva a dirijat fiecare car. Așa. Ne-am strâns așa, laolaltă, pe străzi, strada 1, 2, 3 ș.a.m.d. Pe comune, pe prietenii, cam pe comune mai mult am fost. Eram cu nașii care m-au botezat pe mine, mai departe iar niște prieteni. Și de-abia a doua zi am aflat că pe strada următoare erau bunicii dinspre mamă, era verișoara Emilia (cf. Emilia Buteică, *infra*), adică aia a venit în urmă cu câteva zile, pentru că ea era plecată în vizită la niște rude într-o comună vecină.

Și uite așa ne-am trezit sub cerul liber, aruncați acolo, nici pic de apă, după o călătorie de 3 zile și 3 nopți. Nu exista nici o fântână în apropiere, nimic, nimic, nimic, nimic. Vă dați seama! Ne-am culcat sub cerul liber. Eram distruși, eram... de-abia ne mai puteam mișca de oboseală, de supărare.

A doua zi ne-au trimis câteva cisterne cu apă, cisterne care mai-nainte cred că

transportaseră motorină, că deasupra apei erau pete de grăsime, așa, apă păclită, caldă, dar ce s-ajungi, că ne-mpingeam mai tare ca animalele, care s-apuice? Și după aceea a trebuit să plecăm la o distanță de 5-6 km s-aducern apă de băut, că era într-un canton în apropiere, în satu ăsta, Traian, era un canton a lu un boier, fusese acolo, era părăsit, dar era o fântână cu apă bună și de-acolo mergeam și luam apă de băut.

Câteva zile bune am stat așa, pur și simplu zăceam, ne tărăm ca umbrele de colo-colo, așa. Încet, încet, fiecare s-a gândit că trebuie să ne facem un adăpost, cât de mic. Dar cu ce materiale? Ne-a adus niște rogojine acolo înșat, la așa-zisa cooperativă, am cumpărat câteva rogojini, ne-am făcut un fel de magazie așa, la suprafață. Tatăl meu a săpat o groapă în pământ și-a făcut un bordei. Și acolo am locuit timp de 3 luni de zile. În acel bordei acoperit cu rogojini și peste rogojini am pus paie de mazăre. După aceea am încercat să facem fântâni. Și pe fiecare stradă s-a săpat așa la distanță oarecare 4-5 fântâni, dar spre ghinionul nostru în tot satul n-au fost decât 2 fântâni cu apă de băut, restu era amară și sărată, o foloseam numai la spălat și pentru păsări. De nevoie, și la gătit câteodată.

După aceea ne-au obligat să facem chirpici, să ne construim case. Să ne între bine în cap. Mereu venea securitatea, miliția, membrii de partid de pe la raion veneau, țipau la noi că trebuie să ne apucăm să facem case, că ne ia dracu dacă vine frigul și-o să murim și nu știi ce și să ne iasă din cap că vreodată o să ne mai întoarcem la casele noastre. Și la început bineînțeles că ne-am opus. De unde să știm noi să facem chirpici și să construim case? Am zis: „Vai, n-am făcut așa ceva niciodată și nu știm, noi nu puteam să facem așa ceva.” „Ba o să vedeți că o să faceți, că sunteți obligați să faceți!” Și într-adevăr am început. Făceam câte unu, câte doi, auzeam cutare a-nceput să facă și cutare, ne duceam și vedeam cum face. A făcut fiecare tiparu ăla, forma aceea, greu. A durat aproape 2 luni de zile ca să-l facem, apoi construcția caselor și tot așa până toamna, munceam din zori și până-n seară, fiindcă nu aveam unelte. Dacă unu avea o sapă, peste 5-6 bordeie sau magazii din astea unde locuiam, avea o furcă, o greblă, așa ne mai împrumutam și-așteptam, foarte, foarte greu!

După-aceea, când am ajuns la acoperiș, cu ce să-acoperim? Ne-au spus că trebuie să mergem la o gospodărie de stat pe malul Buzăului să luăm paie de orez, că altă posibilitate statu n-are să ne dea și că să acoperim cu paie. Am mers și acolo, taică-meu și cu mai mulți oameni, au luat câteva care de paie, dar nu vă spun, că de câte ori venea câte o vijelie – pentru că acolo, veșnic, bate vântul sau furtuni, vin vârtejuri așa de te ia din loc! – descoperea casa și rămâneam iară așa și tot așa necazuri. Singurul noroc al nostru care a fost, că n-a plouat în vara aceea, până toamna târziu, că altfel, nu știi, cred că muream pur și simplu, ce mai, nici un adăpost, nimic!

După-aiia am intrat în iarnă, toamna taică-miu a vândut boii cu scopul să ne aprovizionăm și numai bine că la scurt timp a venit stabilizarea și n-am apucat să cumpărăm nimic, nimic, pentru că nimeni n-a spus nimic. Noi eram izolați acolo. Nu vă spun că oamenii din satele vechi se fereau de noi la-nceput. Mai târziu ne-au spus că a ținut ședință cu ei membrii de partid și le spunea să se ferească de noi, să nu aibă tangență cu noi, fiindcă suntem oameni periculoși, oameni răi. Mai târziu, oamenii s-au convins că n-a fost adevărat, că eram de fapt niște oameni gospodari, am pus la punct toate lucrările agricole din mai multe IAS-uri, pentru că vrând-nevrând trebuia să lucrăm, că n-aveam din ce trăi. Mai lucram și pe la ei, ziua, încă nu se făcuse colectivizarea. Și uite-așa lucram la cultura bumbacului, la șantiere de construcții, pe unde era nevoie că... câștigam foarte puțin, foarte, foarte puțin.

O duceam destul de greu și cel mai greu a fost iarna lui '53, când a fost zăpadă mare. A nins și a viscolit o săptămână de zile. În fața casei taică-mieu făcuse o

împrejmuire de măracini, un așa-zis gard și acolo toată zăpada a viscolit-o. Încet, încet a tot crescut, a tot crescut, a tot încercat dansul să facă pârtie, să tot o îndepărteze de casă, dar până la urmă n-am mai putut și, spre seară așa, a început să se îngroașe stratul, s-acopere fereastra și tot așa. Vedeam cum crește nivelul zăpezii până a acoperit toată fereastra. Nu s-a mai văzut. Nu mai știam că e ziuă, că e noapte. Și-am stat acolo vreo 48 de ore. Până și coșul casei a fost astupat, n-am mai putut să facem nici foc, nici nimic. Eram disperați și atunci. Am crezut că o să cedeze căpriorii, pentru că erau niște lemne subțiri, nu era o casă rezistentă. Au sărit vecinii, fratele mamei mele cu un fin care era acolo, pe o stradă vecină, ne-au dezăpezit, ne-au scos de acolo. Au mai și murit câteva persoane... niște nemți care erau angajați la sectorul zootehnic la IAS acolo la Urleasca, i-a prins viscolul și i-a derutat, s-au rătăcit și s-au depărtat de sat vreo 9 km. Și-acasă îi aștepta soțul și tatăl băiatului, era mama și fiul și o fată mai mică. I-au căutat peste tot, miliția nu credea că au dispărut, credea c-au fugit și, spre primăvară, într-o comună mai departe, la 9 km sau chiar mai departe, i-au găsit niște ciobani primăvara, că au văzut niște ciori grămadă acolo și când s-a dus, îi mâncau ciorile. A fost groaznic, ce să vă mai spun!

În '55, în ianuarie '55, m-am căsătorit cu soțu, bineînțeles cu aprobarea Ministerului de interne pentru transferarea domiciliului, tot obligatoriu, la Olaru acolo. Era și el acolo cu părinții lui în Olaru, dar ne cunoscusem mai dinainte de a fi în Bărăgan. El era din Corlățel. Cei din Corlățel au fost duși în Olaru. Acolo am mai stat încă un an de zile. Tot așa era și acolo, ba era chiar mai mare satu decât la Măzăreni: erau nemți, erau turci, erau macedoneni, mai multe naționalități. Mulți nemți erau acolo, la ei. Am lucrat și eu acolo, tot ca și la Măzăreni, la cultura bumbacului și după aceea în '56 – adică din toamna lui '55, au început să pună pe liber câteva familii de basarabeni,ăștia fuseseră refugiați, colonizați prin Banat și, săracii, fuseseră pe nedrept – bine că nici noi n-am fost vinovați de nimic, dar ei erau săraci, săraci și pentru că au fost basarabeni a trebuit să-i deporteze și pe ei. Ei au fost primii care-au fost puși pe liber. O parte plecat, alții n-au plecat pentru că n-aveau unde să se ducă. Acolo, de bine, de rău, aveau o căsuță, lucrau la fermă, unii lucrau și în Călărași, unde era o fabrică de egrenat bumbac. Acolo a lucrat și soțu meu și au rămas acolo. Alții au plecat, iar în ianuarie ne-au pus și pe noi pe liber. Am mai stat până în luna februarie, pentru că n-aveam bani suficienți să plătim transportul. Și în februarie, am plecat. Am plătit vagonul și-am plecat. Eu, soțu și soacra am venit cu personalul, iar socru cu bagaju, cu porumbu, cu păsări, cu ce mai aveam și noi pe-acolo.

Când am ajuns la Corlățel, ce să vă spun, casa era ocupată, un milițian cu familia. Locuiau în două camere, iar în două au avut într-una păsările și în alta porcii. Era o mizerie, ce să vă mai spun! A venit președintele de la primărie cu secretarul de partid, ne-a pus în vedere să ne purtăm frumos cu doamna, nu cumva să o deranjăm pe tovarășa Păuna, așa se numea, da, să n-o deranjăm, că s-ar putea să ne întoarcem iar de unde am venit. Iar noi să căutăm să ne încadrăm în cele două camere și să facem tot posibilul să ne gospodărim în așa fel încât să putem locui acolo. Adică, cum să locuiești unde au stat porcii? Că... asa! A trebuit să facem curat, iară alte greutăți. Când am plecat era vreme frumoasă, când am plecat de-acolo, apoi venind pe drum a început iar să ningă, și-a nins, și-a nins, se făcuse stratul de zăpadă mai mare de jumate de metru și iar necazuri, lemne de foc n-aveam – ne mai aduceau câte o rudă, câte un prieten un braț de lemne – și a fost foarte greu!

Și tot așa în continuare. Nu ni s-a dat sprijin, nu ni s-a dat pământ, nu ni s-a dat nimic, totul era ruinat. Părinții mei au venit în luna martie. Când am auzit că trebuie să vină m-am dus și eu, mi-era dor de casă. De cinci ani de zile plecată de acolo! Când

m-am dus, ce să vă mai spun, era dezastru! Nu mai exista geam, nu mai exista ușă, zăpade era până la jumătatea zidului. Curtea nu mai era împrejmuită, circulau carele pe acolo, pustiu, ruine. Și uite așa! M-am îmbolnăvit când am văzut! La scurt timp au venit și dînșii, s-au instalat acolo cum au putut și anu următor, vrând-nevrând, s-au înscris în CAP. I-a obligat de fapt. Le-au dat plațul casei și mai ceva bucățele, într-un loc 10 ari, în altu 12 și cu ăsta i-a băgat în CAP. Deja maică-mea avea vârsta pensionării, atunci se pensionau femeile la 50 de ani la CAP, mai târziu la 60. Și-a dus-o foarte, foarte greu cu acea pensie, maică-mea. I s-a fixat 40 de lei, taică-meu 60 de lei. Poți să trăiești cu așa ceva? Să mai și renovezi în curte, că mai trebuia un geam, nu mai erau broaște la ușă, nu mai era gard, nu mai era, cum v-am spus, nimic, nimic, nimic. Beciul, noi am avut și cazan și a mai funcționat după ce ne-a ridicat pe noi, toată boasca aceea, care rezultă după ce se fabrica țuica, au turnat-o acolo, în beci. Era plin ochi. Trebuia să plătească un om cu caru, să scoată de acolo, cât de cât, să facă curățenie. Eu cu soțu am plecat după-aceea la servicii la ferma Recea, am mai stat și acolo câțiva ani, după-aceea am venit aici în Severin, unde mi-am luat servicii și încet, încet ne-am mai descurcat.

Pentru faptul că eram chiaburi, am avut 15 hectare și un cazan, și fratele meu a avut mari neazuri, pentru că el tocmai terminase liceul și se și înscrisese la Institutul de silvicultură la Brașov. După ridicarea noastră n-a mai fost chip să urmeze facultatea; încă a fugit săracu prin Munții Ardealului, pe acolo, și s-a angajat ca muncitor forestier, ca să poată să trăiască. Și de-abia după câțiva ani a urmat cursurile. Dar mereu erau taică-meu și maică-mea chemați de securiști acolo în sat, să spună unde este adresa și unde să-l aducă. Dar au pus mâna pe „nu știu” și „nu știu”. El ne scria pe adresa părinților lu verișoara Emilia și noi știam că el era ba la Bouțari, ba la Făget. Așa era și el. Stătea câteva luni sau chiar un an. O bună parte din șefii de acolo știau de situația lui și totuși au fost oameni cumsecade că l-au ajutat și după 3 ani a reușit să vină pe la noi. Atunci ne-a făcut o vizită. A venit direct în Brăila și întâmplarea a făcut ca-n ziua aceea să merg și eu așa în Brăila. Ce să vedeți! El trecuse cu trenul pe lângă sat, da n-a îndrăznit să coboare la Urleasca, la gara cea mai apropiată, îi era frică și a mers mai departe, până la Brăila, și a zis, poate întâlnește vreun om din sat, care să îi dea indicații cum trebuie să ajungă. Și eu am umblat prin oraș pe-acolo, eram cu o prietenă, am făcut și noi mici cumpărături și când ne îndreptam spre casa de bilete în gară, să venim acasă, ea dispăre de lângă mine. Când mă uit, da unde e Florica? Da unde să fie? Când mă uit pe scările gării, cobora cu un tip cu pălăria trasă pe față, cu un pardesiu pe umăr și servietă în cealaltă mână. Cine să fie, cine să fie? Fug după el, vai, și când am văzut că e fratele meu, am zis că visez, că nu-i adevărat! Vă spun, ne-am întors înapoi în oraș, prietena a plecat, eu cu el am rămas, că i-a fost frică să intre în sat și urma să venim cu trenul de noaptea, după 12 noaptea mai aveam un tren. Am mers bineînțeles cu trenul de 12, a tat ascuns n-au știut nici măcar vecinii, nici rudele, nimeni, nimani n-a știut. A stat o zi și o noapte, după aceea a plecat.

Și în iarna lui '55, când nu mai era restricția așa de mare, a mai venit din nou pe la părinți. Eu nu mai eram acolo. Plecasem la Olaru și după aceea s-a aranjat și el în Timișoara cu serviciul, n-a mai fost chiar așa problemă mare, deși îi mai atârna o tinichea de coadă, că, vezi Doamne, avusese părinții în Bărăgan și tot greu, așa, a dus-o. Dar încet, încet, așa lucrurile s-au mai schimbat, mai ales după moartea lui Stalin. Nici la noi acolo, în sat, n-a mai fost așa restricție mare, pentru că înainte, în miez de noapte, te trezeai cu milițianul la ușă să vadă dacă suntem toți în casă, dacă nu suntem, dacă suntem la lucru, când ne întoarcem de acolo? Da unde puteam să plecăm, că noi aveam pe buletin domiciliu obligatoriu și unde puteam să plecăm? Au

încercat câteva persoane. Chiar de la Aurora, a fost o persoană care a fost prinsă. Și-a făcut un an și jumătate închisoare. Ea era mai în vârstă. Nu avea copii, avea o nepoată pe care o înfiase. Asta a fost...

Acolo la Măzăreni erau din sat de-acolo din Vânători, era nașa erau două familii de fapt. Căpraru Constantin și Angela Predoiu și Surdu Ionel, care a decedat acum câiva ani. Mai erau de la Pughina familiile Bărbulescu, Militaru, de la Pughina era familia Dumitrescu, Enache, tot de la Vânători,ăștia erau 2 tineri care au fost finii mei. Pe el da fapt îl înfiase un om care avea mai mult pământ. În mai i-am cununat, iar în iunie i-a ridicat. De fapt au fost luați în locul altcuiva. Tineri, el cu armata nefăcută, iar ea nu avea decât 16 ani. Nu vă spun ce-au pățit bieții copii acolo. Au născut o fetiță, a decedat, că s-a-mbolnăvit acolo și după ce-au venit acasă le-a murit. Tot de la Pughina mai era, mai erau și de pe la Obârșia, altă familie Dumitrescu. Bărleii erau, 2 familii, 2 frați. Bănățeni am cunoscut, din Comloșu Mare... era o domnișoară mai în vârstă, domnișoara Ureche, era cu tatăl ei. O vizitam, pentru că mă împrietenisem stând la o coadă undeva, nu știu ce se distribuia acolo, și ne-a invitat pe la dânsa. Avea un frate, plecase în Franța mai demult, ne chemase să ne arate ce lucruri a adus, trimise de fratele dânsui. Am mai cunoscut, erau niște băieți din Comloșu Mare, Liviu, Silviu și mai era încă unu, nu mai rețin, Sarafoleanu. Erau mai mulți, dar nu mai rețin, foarte mulți bănățeni și nemți și foarte mulți macedoneni au fost la Măzăreni. Macedonenii au rămas foarte mulți acolo, nu știu dacă or mai fi sau n-or mai fi...

Bunicii dinspre mamă au fost și ei ridicați. Erau bătrâni. Ce-au pățit acolo! Că bunicu nu mai putea să lucreze la câmp, bunica, săraca, era cu menajul, locuia cu alt frate al mamei mele. Și fratele ăsta avea doi copii și apoi erau șase oameni în casă și ea, săraca, era cu menajul. Ce credeți că punearn noi pe foc? Numai ciulini și rădăcini de coceni. Mergeam cu sacu 4-5 km de sat și strângeam rădăcini din ălea. Nici de ălea nu mai erau, pentru că erau ca furnicile pe câmp.

Și bunicu [Geonea Ion, din Cearâng, comuna Pughina] a plecat să pască vaca. Avea două vaci, le înjuga și pleca cu ele la câmp. Ma¹ și cosea câte un braț de iarbă, să aducă acasă, să aibă pentru iarnă. Și era bătrân și era slăbit și era necăjit. Și când să urce în căruță i-a scăpat picioru la roată și vacile s-au speriat și-au mers cu el aproape 3 km, trăgându-l cu picioru agățat de roată și cu fața-n jos. Norocu că niște macedoneni veneau de la câmp și au oprit vacile și l-au scos de acolo și l-au adus acasă. Era desfigurat. Avea piciorul fracturat. Roata de câte ori se învârtea rupea carne, i-a spart osul, n-am crezut că mai scapă cu viață.

L-am internat în spital la Brăila și vă spun că erau niște doctori extraordinari de cumsecade cu noi, cei din satele noi. Și eu am fost operată de apendicită și s-au purtat foarte frumos cu mine.

Am fost singură lăsată, părinții n-au avut bani nici măcar să vină-n ziua când am fost operată. Când m-am internat, am fost internată într-un salon de 20-30 de paturi, foarte mare, la parter. A doua zi, de dimineață, când au venit medicii să-și facă vizita obișnuită, m-au întrebat de unde sunt. Imediat au trimis și am fost instalată la etaj într-o rezervă și în mod special s-au ocupat de mine. Am fost condusă la gară de către o asistentă grecoaică, Elena, era foarte drăguță și m-a condus la gară, m-a ajutat să mă urc în tren și, la gara Traian, aproape de satul nostru, m-au așteptat acolo (*ai mei... - n.n.*). N-au avut bani să vină. Era imediat după stabilizare și n-au avut. Nu costa decât 5 lei biletu, da nici acești 5 lei nu i-a avut (...)

Nimeni n-a fost vinovat. Nici pe departe să fim vinovați cu ceva. Până la urmă s-au convins că suntem gospodari, oameni buni, cumsecade, nu s-a-ncercat să se facă nici un fel de scandal, nu s-a-ncercat să se fugă, nu s-a-ncercat să se facă nimic rău

acolo. Toată lumea era conștientă de faptul că trebuie să stăm liniștiți, să nu facem scandal, să nu-ncercăm să fugim, pentru că am fi fost prinși ne-ngreunarn situația; am fi fost despărțiți de familie și așa mai departe. Și mai bine ne mulțumeam să stăm acolo, așa cmn stăteam. Lucram ziua, dar măcar seara ne strângeam la cuibu ăsta, amărât cum era, Am auzit că pe la Frumușița – ăsta era un sat nou pe malu Siretului – acolo au fost mari inundații și am auzit că au încercat să fugă, că la unii chiar s-au dărâmat casele astea de chirpici. Dar bineînțeleles că n-au avut șanse...

Cotele astea erau încadrate sub lupta de clasă.

Chiaburii să fie desființați, așa au denumit-o ei, lupta de clasă!”